

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๔๐๒/ ๔๑๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส27686
วันที่ : 27 ส.ค. 61
เวลาที่ : 11.00
รับที่ : ธ11690/61
วันที่ : 27 ส.ค. 61 เวลา : 11:00

กระทรวงยุติธรรม
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๘
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานสรุปผลการพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (กรณีกล่าวอ้างว่านักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐคุกคาม ทำให้ได้รับความหวาดกลัวและเกรงว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัย)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๔๒๑๒ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่องรายงานสรุปผลการพิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (กรณีกล่าวอ้างว่านักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐคุกคาม ทำให้ได้รับความหวาดกลัวและเกรงว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัย) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (กรณีกล่าวอ้างว่านักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐคุกคาม ทำให้ได้รับความหวาดกลัวและเกรงว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัย) เพื่อไปดำเนินการ โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว ร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการพิจารณาผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวม ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ด้วยเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน และองค์กร Protection International กล่าวอ้างว่านักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นสมาชิกเครือข่ายปฏิรูปที่ดินภาคอีสาน จำนวน ๓ ราย ร่วมกิจกรรมเดินเพื่อสิทธิ (Walk for Rights) เพื่อเรียกร้องสิทธิในที่ดินทำกินของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ และอ้างว่าถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐข่มขู่ คุกคาม และแจ้งความ

/ดำเนินคดี...

ดำเนินคดี ในความผิดฐานร่วมกันหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา อันถือเป็นการคุกคาม ทำให้หวาดกลัว และละเมิดเสรีภาพในการแสดงออก รวมทั้งอ้างว่าอาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจมิได้ดำเนินคดี รวมทั้งได้เจรจาทำความเข้าใจกับนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน ทั้ง ๓ รายแล้ว

๑.๑.๒ ทั้งนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาแล้วว่ากรณีดังกล่าว ไม่ปรากฏว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีมติให้ยุติเรื่อง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังนี้

๑.๑.๒.๑ คณะรัฐมนตรีควรกำกับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ความรอบคอบและความระมัดระวังในการดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงออกของประชาชนต่อการกำหนดนโยบายหรือแผนงานของรัฐที่กระทบต่อประชาชน และควรตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องก่อนที่จะมีการแจ้งความฟ้องร้องดำเนินคดีแก่นักปกป้องสิทธิมนุษยชน

๑.๑.๒.๒ คณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และสำนักงานศาลยุติธรรม ควรเร่งหามาตรการแก้ไขปัญหาการใช้กระบวนการฟ้องร้องดำเนินคดีเพื่อตอบโต้การทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหรือที่เรียกว่า “การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ (Strategic Lawsuits Against Public Participation - SLAPPs)”

๑.๑.๒.๓ คณะรัฐมนตรีร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม และรัฐสภา ควรดำเนินการเพื่อให้มีกฎหมายที่มีเนื้อหาในการป้องกันปัญหาการฟ้องร้องคดีโดยไม่สุจริตหรือกลั่นแกล้งเพื่อป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของประชาชน (Anti-SLAPPs Law)

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

กระทรวงยุติธรรม ได้จัดการประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามข้อ ๑.๑ ร่วมกับกระทรวงกลาโหม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงยุติธรรม ขอรายงานสรุปผลการพิจารณาผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวม ดังนี้

๕.๑ นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน หรือ นักปกป้องสิทธิมนุษยชนได้รับความคุ้มครองภายใต้กฎหมายอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกันเช่นเดียวกับประชาชนทุกคนในประเทศไทย

๕.๒ กรณีที่มีการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ควรมีการจัดสมดุลระหว่างการเรียกร้องสิทธิและการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของสาธารณะ เนื่องจากเป็นเรื่องละเอียดอ่อนโดยจะต้องมีการย้าเตือนเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความเข้าใจการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกของประชาชน ซึ่งที่ผ่านมา

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเพื่อแจ้งแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยจากการคัดค้านการดำเนินการโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ โดยให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๕ และวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่องหลักการและแนวทางการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในการชุมนุมเรียกร้อง รวมทั้งกระทรวงกลาโหมได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในส่วนของผู้ว่าราชการจังหวัดฝ่ายทหารและฝ่ายพลเรือนในการดูแลผู้ชุมนุม เพื่อให้สอดคล้องตามกฎหมายและมาตรฐานสากล โดยเป็นไปตามมติที่ประชุมของสภากลาโหม เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๑ นอกจากนั้น กระทรวงยุติธรรม อยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีการถูกข่มขู่ คุกคามพยานที่ยังไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางให้ความคุ้มครองกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

กรณีที่มีการแจ้งความเท็จ หรือฟ้องร้องซึ่งปรากฏว่าเป็นการใช้สิทธิไม่สุจริตหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง กระบวนการยุติธรรมมีมาตรการควบคุมการใช้สิทธิดังกล่าว โดยการลงโทษบุคคลที่แจ้งความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗ หรือมาตรา ๑๗๒ เป็นต้น รวมทั้งกรณีที่มีการใช้สิทธิแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต บุคคลนั้นย่อมได้รับการคุ้มครอง โดยเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๙ เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลอากาศเอก

(ประจิน จั่นตอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

กองพิทักษ์สิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๒๙๒๑ (บุญผดาด)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๖๗๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ bunphada.a@rlpd.go.th